

PLASTICA ANTROPOMORFĂ GUMELNIȚEANĂ DE LA GEANGOIEȘTI

CORNELIA BORUGA

În 1960 Muzeul de istorie din Tîrgoviște, cu aprobarea Institutului de Arheologie al Academiei R.S.R., a efectuat o săpătură de salvare în apropierea satului Geangoiești în locul zis „La Hulă”¹.

Din cercetările întreprinse s-a obținut o cantitate mare de material arheologic reprezentativ pentru perioada neoliticului târziu — cultura Gumelnița — cuprinzînd o bogată serie de statuete și obiecte de cult.

Articolul de față își propune să prezinte tipurile reprezentative din colecția plasticii antropomorfe de lut aflată în Muzeul județean Dimbovița. Întrucît, nu se poate cunoaște situația de ansamblu, fiind vorba de un sondaj, această prezentare are mai mult caracterul unui catalog și nu al unui studiu.

Arta figurativă gumelnițeană își are izvorul în „necesitatea oamenilor din această perioadă de a-și explica și reprezenta într-o manieră plastică concluziile de ordin spiritual privind divinitatea”², statuetele antropomorfe avînd directă legătură cu practicile magice și de cult.

Aceste manifestări plastice sînt „legate și determinate de condițiile vieții sociale, de nevoile materiale, de însăși viața de toate zilele”³. Numai așa putem explica numărul mare de statuete antropomorfe găsite în ma-

---

¹ Săpătura de salyare a fost efectuată între 13.X — 23.XI.1960, în comuna Ungureni, satul Geangoiești, de către directorul Muzeului de istorie din Tîrgoviște — Radu Gioglovan și de Gabriel Mihăescu, actualul director al Muzeului județean Dimbovița.

² Vezi V. Dumitrescu — „La plastique antropomorphe en argile de la civilisation eneolitique balkano-danubienne de type Gumelnița în IPEK—1932—1933, Nr. 8, pag. 53.

³ Vezi S. Marinescu-Bîlcu — Barbu Ionescu „Catalogul sculpturilor eneolitice din Muzeul raional Oltenița”, 1969, pag. 6.

joritatea așezărilor gumelnițene din țara noastră : Gumelnița, Căscioarele, Vidra, Tangîru, Sultana ⁴.

Una din preocupările principale ale omului neolitic — problema fecundității și a fertilității solului — este prezentă în plastica neoliticului târziu fiind întruchipată în mulțimea figurinelor gumelnițene cu forme amplu dezvoltate. Este vorba despre reprezentarea „divinității mame” caracteristică neo-eneoliticului Asiei Anterioare. Preponderența reprezentării feminine se poate explica și prin rolul pe care îl avea femeia în perpetuarea speciei. Din această cauză reprezentările legate de cultul fecundității și fertilității erau feminine ⁵.

Unele dintre figurinele gumelnițene îndeplineau și un scop apotropaic, de alungare a duhurilor rele, ele putînd fi agățate de gît în chip de amulete ⁶.

În plastica neoliticului târziu de pe teritoriul țării noastre se simte influența culturală a zonelor mediteraneene și a Asiei Anterioare, „influență datorată unor deplasări ale triburilor de cultivatori de plante și crescători de vite, care, pornind din regiunile Mediteranei orientale și ale Anatoliei, ajung să ocupe terenurile din Balcani și din stînga Dunării absorbînd treptat populațiile epipaleolitice locale ce nu trecuseră la cultivarea plantelor și la creșterea animalelor. Aceste triburi, venite din regiuni unde se formaseră primele comunități agricole și primele reprezentări în lut și piatră ale viitoarei Gea Mater, aduc cu ele cultul fecundității și al fertilității și reprezentarea lui plastică” ⁷.

Din punct de vedere artistic figurinele prezintă o schematizare accentuată, lucru explicabil dacă ne gîndim la rolul lor magico-religios și la faptul „că în toate timpurile canoanele reprezentărilor legate de cult au rămas rigide și neschimbate” ⁸.

Cercetarea plasticii antropomorfe din lut gumelnițene a făcut posibilă o clasificare a ei în funcție de gradul de perfecționare a tehnicii de lucru și de atitudinile cele mai frecvente întîlnite în aceste manifestări plastice ⁹.

Ținînd seama de criteriile indicate mai sus deosebim două grupe principale :

I. Figurine tratate arbitrar (printr-o accentuată schematizare a corpului).

⁴ Vezi pentru Gumelnița — V. Dumitrescu „Fouilles de Gumelnița în Dacia II — 1925, pentru Căscioarele : Gh. Ștefan — „Fouilles de Căscioarele în Dacia II — 1925 ; pentru Vidra și Tangîru : M. Zgîbea „Figurinele gumelnițene de pe teritoriul orașului și regiunii București în Cercetări arheologice în București — 1963 ; pentru Sultana : I. Andrieșescu „Fouilles de Sultana” în Dacia I—1924.

⁵ S. Marinescu-Bîlcu — Barbu Ionescu, op. cit., pag. 7.

⁶ V. Dumitrescu : Op. cit. IPEK, pag. 67.

⁷ S. Marinescu-Bîlcu — Barbu Ionescu, op. cit., pag. 7.

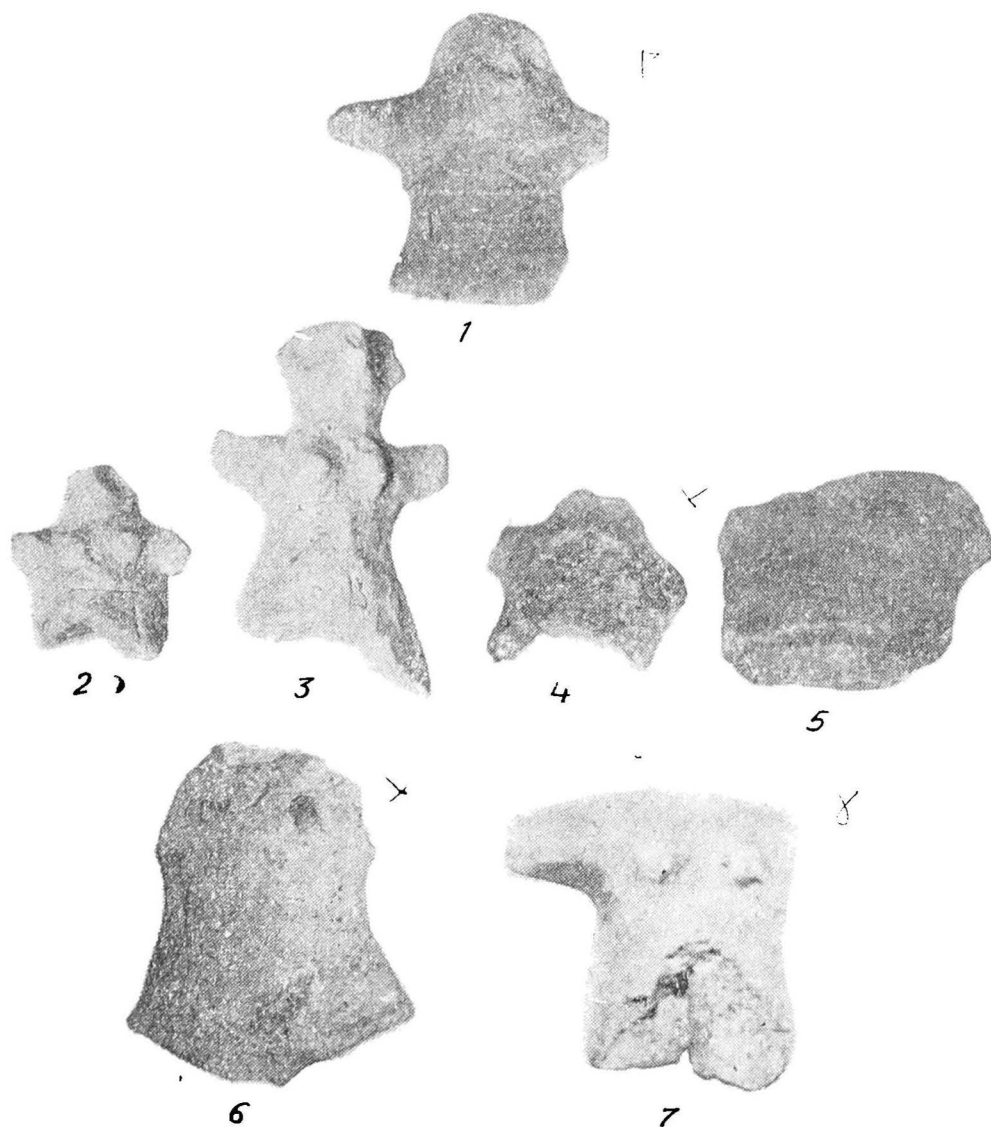
⁸ Ibidem, pag. 8

⁹ V. Dumitrescu op. cit. IPEK, pag. 55

II. Figurine redatate mai mult sau mai puțin în concordanță cu realitatea, diversele părți ale corpului omenesc nefiind schematizate atât de puternic ca în primul caz.

În funcție de poziția corpului, în cea de-a doua grupă deosebim două subgrupe :

A. Figurine în picioare

B. Figurine șezînd

Cele mai numeroase exemplare fac parte din subgrupa A. Întîlnim astfel :

- figurine cu rochia „cloche“ ;
- figurine cu corpul plat ;
- figurine cu partea inferioară a corpului mai mult sau mai puțin cilindrică ;
- figurine cu corpul realist modelat avînd toate părțile corpului bine precizate.

Descriem mai jos exemplarele aflate în colecția Muzeului.

I. FIGURINE TRATATE ARBITRAR

Capul și brațele redade, corpul modelat ca un cilindru. Sînt în număr foarte mic :

— Idol feminin descoperit la Geangoiești 1960, S. II, caroul 15, Niv. II, de formă relativ cilindrică cu postament, capul dreptunghiular prins direct de trunchi, ochii abia marcați prin două adîncituri, gura realizată printr-o creștătură verticală, brațele întinse lateral. Lucrat grosolan din pastă arsă la cenușiu cu pete cărămizii la exterior. Nu are indicat sexul.

In. 4,5 cm. pl. I, fig. 1.

Exemplare asemănătoare s-au găsit la : Glina¹⁰, Sultana¹¹ și la Gumelnița¹².

II. FIGURINE REDATE MAI MULT SAU MAI PUȚIN
ÎN CONCORDANȚĂ CU REALITATEA

A. Figurinele în picioare

1. Rochia „cloche“

Figurinele cu rochia „cloche“ dovedesc încă o dată puternicele legături existente între valea Dunării și sudul egeean, rochia „cloche“ fiind îmbrăcămintea caracteristică divinității feminine cretane.

Colecția Muzeului județean Dîmbovița cuprinde patru exemplare din acest tip ;¹³

¹⁰ Ion Nestor — „Glina 1926 în Dacia III—IV. 1927—1932, Primière partie, pag. 234.

¹¹ I. Andrieșescu, Op. cit., pag. 100, Pl. XXXIV, fig. 4 și Pl. XXXV fig. 4

¹² S. Marinescu Bilcu — Barbu Ionescu, op. cit. Pl. III, Fig. 10

¹³ Exemplare de statuete cu rochia cloche s-au găsit și la Vidra — D. V. Rosetti, „Săpăturile de la Vidra“ — Raport preliminar. Publicație a Muzeului Municipiului București, 1934, p. 18 ; pentru Blejești vezi : D. Berciu „Cercetări arheologice în regiunea București — Săpăturile de la Blejești, Raion Vidra (1948) în Materiale și cercetări arheologice, Vol. II, 1956, pag. 553—554, Fig. 88 Nr. 3 ; pentru Pietrele, vezi D. Berciu, op. cit., pag. 541, Fig. 68 Nr. 1

— Fragment de figurină descoperită la Geangoiești 1960, gr. a cu rochia în formă de clopot, capul relativ plat, nasul puternic reliefat „en bec d'oiseau“, gura indicată printr-o liniuță, gîtul scurt și gros. Mîinile parțial rupte erau aduse spre față. Sîinii sînt reprezentați prin două mici proeminențe, fiind plasați sus. Rochia decorată cu pliuri verticale și oblice, ornamentate cu linii incizate alternînd cu pliuri neornamentate. Partea dintre corp și sîini este decorată cu linii incizate vertical formînd un „guler“.

Sîinii sînt despărțiți prin două linii incizate vertical formînd un ade-vărat pandantiv. Spatele decorat cu linii incizate dispuse în formă de triunghi cu vîrfurile în sus.

În 5,30 cm pl. I, fig. 2.

Lucrată dintr-o pastă cu impurități ce folosește în amestec nisip și mică, arsă la roșu-cărămiziu la exterior și la negru în interior.

Exemplare asemănătoare găsite la Căscioarele¹⁴.

— Figurină cu rochia în formă de clopot descoperită la Geangoiești 1960, S. I a, caroul 24—0,20, cu brațele întinse lateral avînd lipsă partea inferioară. Capul prismatic cu nasul puternic conturat „en bec d'oiseau“, gîtul scurt și gros. Sîinii marcați prin două proeminențe mici. Goală în interior. Lucrată dintr-o pastă avînd în compoziție mică, arsă la brun-cărămiziu în exterior și la negru-cenușiu în interior. Sîinii asimetrici.

În 9 cm. pl. I, fig. 3.

Exemplare asemănătoare găsite la Gumelnița în 1940¹⁵ și la Căscioarele în 1956¹⁶.

— Fragment statueta cu rochia cloche găsită la Geangoiești 1960, S. I a, caroul 22—0,20. Corpul, mîinile și sîinii rupte din vechime. Gîtul subțire, corpul cilindric, goală în interior. Lucrată dintr-o pastă omogenă, arsă la brun-cenușiu.

În 3 cm. pl. I, fig. 4.

— Fragment din partea superioară a unei figurine cu rochia cloche și brațele întinse lateral. Goală în interior, sîinii modelați ca două mici proeminențe. Lucrată dintr-o pastă neomogenă cu nisip și mică în compoziție, arsă la brun-negru cu pete cărămizii la exterior și negru-cenușiu în interior.

În 4 cm¹⁷ pl. I, fig. 5.

2. *Figurine cu corpul mai mult sau mai puțin plat*¹⁸.

Două exemplare din această categorie s-au găsit și în săpăturile întreprinse în 1960 la Geangoiești :

¹⁴ Vezi Gh. Ștefan, op. cit., pag. 179, Fig. 40, Nr. 6 și pag. 182, Fig. 41, Nr. 15

¹⁵ S. Marinescu și Barbu Ionescu, op. cit., Planșa III, Fig. 6

¹⁶ Ibidem, Planșa III, Fig. 7.

¹⁷ Exemplar asemănător publicat de M. Zgîbea, op. cit. la pag. 227 Pl. IV, fig. 2

¹⁸ Exemplare asemănătoare s-au găsit la : Gumelnița, vezi V. Dumitrescu op. cit., în Dacia II, 1925, pag. 83. Fig. 64 Nr. 6 ; ptr. Căscioarele Dacia II, 1925, pag. 178, fig. 39 nr. 1 ; Pentru Vidra vezi M. Zgîbea, op. cit. pag. 276, planșa III fig. 5 și fig. 7 a—b ptr. Măgura Jilavei vezi M. Zgîbea, op. cit. Planșa III nr. 1.

— Figurină fragmentară plată descoperită în nivelul VI, cu capul, miinile și partea inferioară a corpului rupte din vechime. Sînul drept rupt, sînul stîng marcat printr-o mică proeminență, ușor bombată în dreptul pîtecului. În jurul gîtului prezintă o linie incizată. Corpul în formă de trapez, cu talia ușor marcată, avînd indicat triunghiul sexual. Lucrată dintr-o pastă cu mică în compoziție, arsă la brun la exterior și la negru în interior.

In. 6,5 cm. pl. I, fig. 6.

— Figurină fragmentară relativ plată cu brațele întinse lateral avînd lipsă capul, brațul stîng și partea inferioară a picioarelor. Sexul reprezentat prin două mici proeminente ce marchează sîinii ; picioarele lipite sînt despărțite virtual pe o singură față. Lucrată dintr-o pastă cu mică în compoziție, arsă la negru-brun la exterior și negru în interior.

In. 3,5 cm. pl. I, fig. 7.

3. *Figurine cu partea inferioară a corpului mai mult sau mai puțin cilindrică.*

Figurinele din această categorie prezintă următoarele caracteristici : capul de dimensiuni mai mici, modelat după principiile specifice plasticii gumelnițene (nasul „en bec d’oiseau”), brațele reprezentate în diverse poziții, apar sub forma a două proeminente plasate în partea superioară a trunchiului. Partea inferioară este cilindrică și uneori reprezintă o redare deformată și grosolană a rochiei cloche¹⁹.

Colecția muzeului nostru cuprinde mai multe exemplare din această categorie. Menționăm pe cele importante :

— Fragment figurină descoperită la Geangoiești. Locuința A, Nivel VI, cu partea inferioară tronconică și postament convex la bază ușor albiată. Prezintă steatopigie și triunghi sexual pe ambele fețe. Lucrată dintr-o pastă cu mică în compoziție.

In. 5 cm. pl. II, fig. 1.

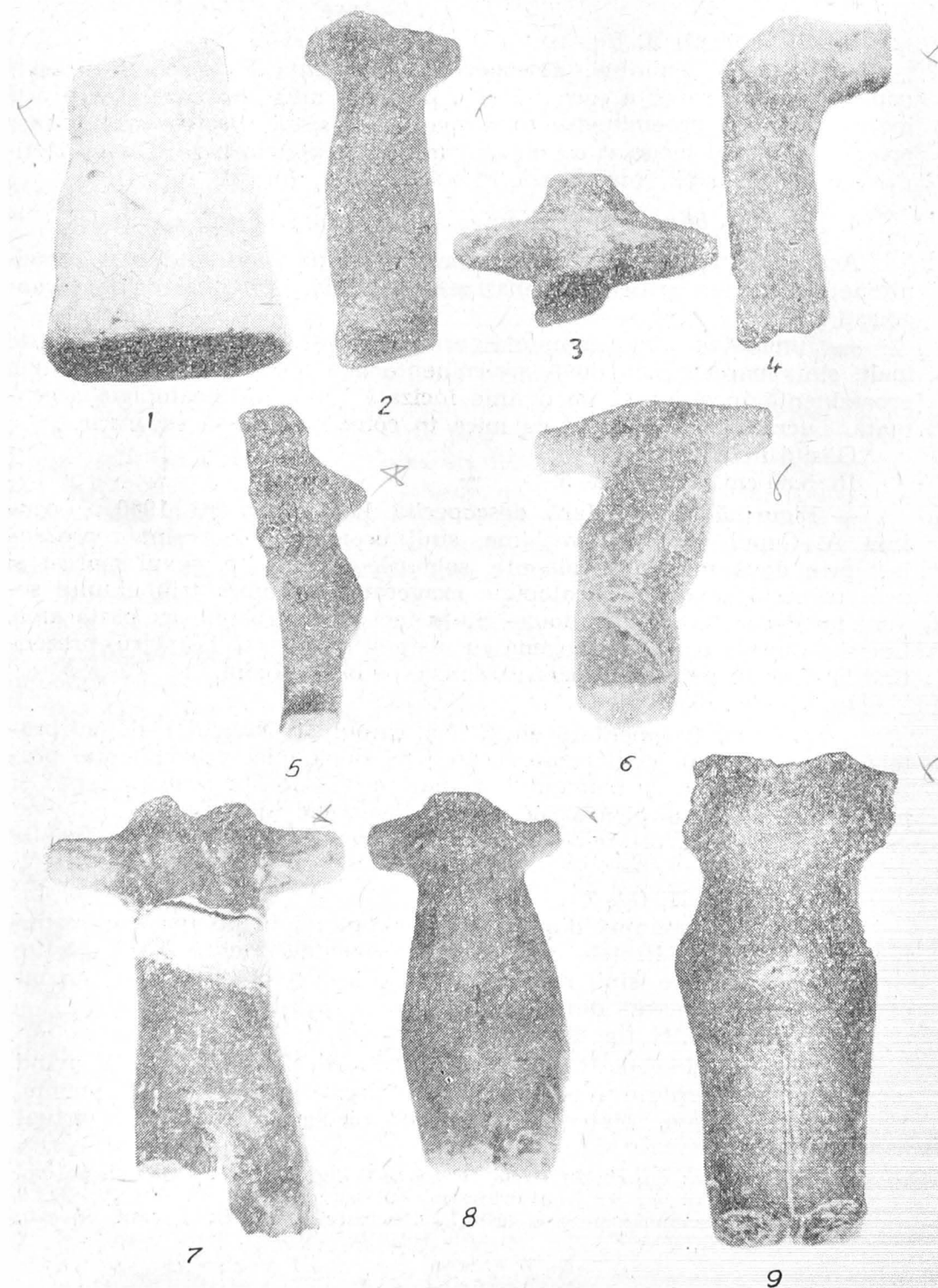
— Figurină cu brațele întinse lateral, cu capul rupt din vechime, sînul drept marcat printr-o mică proeminență, picioarele tratate în formă de pedestal cu postamentul puternic convex, arsă la cenușiu, lucrată dintr-o pastă cu amestec de mică în compoziție.

In. 3 cm.²⁰, pl. II, fig. 2.

— Fragment figurină — partea superioară, descoperită în nivelul VI, cu brațele întinse lateral, capul rupt din vechime, sîinii marcați prin două mici proeminente. Decorată atît pe față cît și pe spate cu o rețea de linii incizate. Lucrată dintr-o pastă cu mică în compoziție, arsă la roșu-cărămiziu la exterior și la negru în interior. Servea drept amuletă, extremitățile brațelor fiind prevăzute cu două găuri pentru atîrnat.

¹⁹ V. Dumitrescu op. cit. IPEK, pag. 58, 59

²⁰ Ibidem, Pl. 12, Fig. 4

In. 2,5 cm., pl. II, fig. 3.

— Figurină feminină, descoperită în locuința E, căreia îi lipsește capul, partea dreaptă a corpului și o porțiune mică din bază. Sexul este indicat printr-o proeminență care marchează sînul. Brațele sînt întinse orizontal. Corpul modelat ca un cilindru lat și plat la bază. Dungi verticale, care, probabil, marchează îmbrăcămîntea, (pl. II, fig. 4).

4. *Figurine bine modelate avînd redat toate părțile esențiale.*

Această categorie este bogat reprezentată în toate stațiunile gumelnițene de pe teritoriul țării noastre²¹, inclusiv în tell-ul de la Geangoiești :

— Jumătatea stîngă a unei figurine cu brațele întinse lateral, gîtul înalt, sîinii marcați prin două proeminențe mici, pîntecele redat printr-o proeminență înconjurată de o linie incizată. Prezintă steatopigie accentuată. Lucrată dintr-o pastă cu mică în compoziție, arsă secundar.

Găsită în Nivelul VI.

In. 5,80 cm., Pl. II, fig. 5.

— Figurină fragmentară descoperită la Geangoiești 1960. „Locuința A. Capul rupt din vechime, sîinii ușor asimetrici sînt reprezentați prin două mici proeminențe, soldurile accentuate, sexul marcat și prin triunghi sexual și steatopigie exagerată. Deasupra triunghiului sexual un decor format din două liniuțe incizate incrustate cu pastă albă. Lucrată dintr-o pastă neomogenă cu nisip și mică, arsă la negru, prezentînd la exterior pete de culoare cărămidie pe brațe și sîni.

In. 6,8 cm., pl. II, fig. 6.

— Figurină fragmentară din S. I a, caroul 21. Nivelul I—II, cu brațele întinse lateral, sîinii reprezentați prin două mici proeminențe, prezentînd steatopigie și triunghiul sexual incizat foarte realist. Capul și partea inferioară a picioarelor rupte. Picioarele sînt despărțite avînd genunchiul marcat printr-o proeminență. Lucrată dintr-o pastă arsă la negru, lustruită.

In. 9 cm., pl. II, fig. 7.

— Figurină feminină din lut ars, descoperită în groapa α cu capul rupt din vechime. Brațele sînt întinse orizontal. Picioarele despărțite virtual printr-o linie, sîinii marcați prin două mici proeminențe ; steatopigie exagerată. Lucrată dintr-o pastă arsă la roșu-cărămiziu.

In. 7 cm.²², pl. II, fig. 8.

— Figurină descoperită în S. III, carourile 14—15, —1,60, avînd capul și mîinile rupte din vechime. Sîinii marcați prin două proeminențe, soldurile accentuate, pîntecele dezvoltat, picioarele despărțite virtual

²¹ V. Dumitrescu : op. cit. în Dacia II, pag. 83, Fig. 64, Nr. 5 ; Gh. Ștefan, op. cit., pag. 182, fig. 41 Nr. 9 ; I. Andriesescu, op. cit. pag. 101. Pl. XXXV, fig. 9

²² O figurină asemănătoare s-a găsit la Căscioarele, vezi Gh. Ștefan, op. cit., pag. 182, fig. 41 Nr. 6

printr-o linie, cu labelle rupte din vechime. Lucrată dintr-o pastă omogenă cu mică în compoziție, arsă la negru-cenușiu.

In. 9,3 cm., pl. II, fig. 9.

B. CATEGORIA FIGURINELOR ȘEZÎND

Sînt numeroase și ilustrate prin exemplare descoperite în toate stațiunile importante din civilizația balcano-danubiană²³. Figurinele din această categorie au corpul bine modelat, picioarele lipite, iar scaunul este lucrat separat de corpul figurinei. Exemplare din categoria figurinelor șezînd s-au găsit la Vidra: figurină masculină așezată pe un phalus²⁴ și o figurină masculină șezînd cu brațul drept rezemat pe pulpe, iar cu mîna stîngă își sprijină bărbia²⁵, și la Gumelnița²⁶.

Colecția muzeului nostru nu cuprinde decît un singur exemplar ce se poate încadra în această categorie. Este vorba despre o figurină în poziție șezînd, descoperită la Geangoiești 1960 — Passim, cu brațele groase întinse lateral, capul rupt din vechime, sîinii reprezentați prin două mici proeminente, picioarele tratate ca un pedestal, decorat cu o linie unită în unghi ascuțit cu o altă linie incizată. Piesa este lucrată dintr-o pastă neomogenă cu mică în compoziție, arsă la cenușiu.

In. 4,5 cm., pl. III, fig. 1.

O a doua clasificare a plasticii antropomorfe de lut se poate face în funcție de poziția brațelor, ea reprezentînd o anumită semnificație simbolică :

Deosebim, astfel, următoarele categorii :

— *Figurine cu brațele așezate pe pîntece* ;

— *Figurine cu brațele ridicate* ;

— *Figurine cu brațele întinse lateral*.

Aceste atitudini sînt frecvente în plastica antropomorfă a civilizației eneolitice balcano-danubiene, fiind generată de modele din Asia Anterioară și din Bazinul egeean²⁷.

FIGURINE CU MÎINILE SPRIJINITE PE PÎNTECE

Din această grupă nu posedăm decît exemplarul găsit în Locuința A, —0,40, Nivel VI, anume un idol feminin cu capul și mîna dreaptă rupte din vechime, la mîna stîngă avînd indicate degetele ce se sprijină pe pîntece.

²³ V. Dumitrescu, art. citat IPEK, pag. 61

²⁴ M. Zgîbea, op. cit., pag. 280 și pag. 281, fig. 1

²⁵ Ibidem, pag. 281, Fig. 2

²⁶ V. Dumitrescu, art. cit., în *Dacia* II—1925, pag. 81, Fig. 63, Nr. 13 și pag. 83, fig. 64 Nr. 7

²⁷ V. Dumitrescu Art. cit. în IPEK pag. 64

1

2

3

4

Corpul realist redat, prezintă o accentuare a șoldurilor și a pîntecului. Sexul marcat prin reprezentarea sinilor. Prezintă steatopigie accentuată. Picioarele, despărțite în partea lor superioară, se unesc în partea inferioară. Labele rupte. Statueta este lucrată dintr-o pastă neomogenă cu paie în compoziție, fiind arsă la roșu-cărămiziu.

In. 12 cm., pl. III, fig. 2.

Figurine asemănătoare găsite la : Căscioarele ²⁸, Pietrele ²⁹, Vidra ³⁰.

FIGURINE CU BRAȚELE RIDICATE

În această atitudine a brațelor — întâlnită la figurinele gumelnițene — se simte influența exercitată asupra triburilor din zona Dunării inferioare de către viața spirituală egeeană. Gestul este caracteristic pentru reprezentările plastice găsite în Creta, fiind un gest ritual întâlnit la statuetele votive cretane — de exemplu zeita cu șerpi. În orizontul Troia II s-a găsit o figurină cu brațele ridicate ³¹.

Pe teritoriul județului Dîmbovița, la Geangoiești, s-a găsit în S. I, caroul 17, la —1,90. Nivel V, o figurină fragmentară cu brațele ridicate avînd rupte din vechime capul, mîna stîngă și picioarele. Corpul relativ plat prezintă steatopigie accentuată și triunghiul sexual incizat. Sînul stîng rupt, sînul drept reprezentat printr-o mică proeminență. Lucrată din pastă neomogenă cu mică și nisip în compoziție, arsă la cărămiziu cu pete negre la exterior și la cenușiu-negru în interior. Picioarele despărțite virtual printr-o linie.

In. 8 cm., pl. III, fig. 3.

Un exemplar asemănător s-a găsit la Gumelnița ³² avînd, însă, corpul modelat ca un cilindru lat și plat la bază.

FIGURINE CU BRAȚELE ÎNTINSE LATERAL

Ele sînt deosebit de numeroase, această atitudine a brațelor fiind frecventă la statuetele găsite în așezările gumelnițene de pe întreg teritoriul țării noastre : Sultana ³³, Vidra ³⁴, Tangîru ³⁵, Gumelnița ³⁶, Căscioarele ³⁷.

²⁸ Gh. Ștefan, op. cit. pag. 182, fig. 41, Nr. 7, 8 și pag. 178, fig. 39 Nr. 11 și 18 și S. Marinescu Bîlcu și Barbu Ionescu, op. cit., exemplar descoperit la Căscioarele în 1928, Pl. II, Fig. 2

²⁹ M. Zgîbea, op. cit., pag. 275, Pl. II, Fig. 2a-b și D. Berciu, op. cit. pag. 540 și 541, Fig. 67 Nr. 1

³⁰ Figurină cu mîinile sprijinite pe abdomen descoperită la Vidra în 1957 aflată în Depozitul Muzeului orașului București cu nr. inv. 266 și nr. inv. gen. 840.

³¹ V. Dumitrescu, art. citat, în Dacia II, pag. 85

³² Ibidem, pag. 83, fig. 64 Nr. 3

³³ I. Andriesescu, op. cit. Pag. 100, Pl. XXXIV, Fig. 7 ; Pag. 101 Pl. XXXV Fig. 3, 9, 10, 11

³⁴ Vezi M. Zgîbea, op. cit. pag. 274, Pl. I, Fig. 1, 2, 3

³⁵ Ibidem, Pl. 1, fig. 7—8

³⁶ V. Dumitrescu art. cit. în Dacia II, pag. 83, fig. 64, Nr. 5, 9

³⁷ Căscioarele — Gh. Ștefan, op. cit., pag. 178, fig. 39, Nr. 2, 3

În aşezarea de la Geangoieşti de asemenea numărul lor este foarte mare, mai bine păstrate sînt însă : statueta găsită în S. II, caroul 15, Nivel II,³⁸ statueta cu rochia cloche descoperită în S. I, la caroul 24, —0,20 m³⁹, statueta găsită în Nivel VI⁴⁰, statueta găsită în S. I, la caroul 21, la —2 m, Nivel I—II⁴¹, statueta găsită în Locuinţa A⁴².

Tot în legătură cu practicile magice şi de cult poate fi menţionată şi figurina găsită la Geangoieşti 1960, S. III, caroul 24 la —1 m şi care nu se încadrează în nici una din categoriile citate mai sus :

— Capul mic de formă prismatică, cu nasul „en bec d'oiseau“, gîtul scurt şi gros, braţele întinse lateral, uşor îndoite la capete. Sexul reprezentat prin doi sini minusculi, corpul asemănător cu un butoi avînd în interior cîteva pietricele.

In. 5 cm., pl. III, fig. 4.

Figurina descrisă mai sus are analogii cu vîsuţele antropomorfe găsite la Căscioarele⁴³.

Varietatea tipurilor şi plasticitatea deosebită a realizării ne-a determinat să căutăm să le facem cunoscute specialiştilor şi pe această cale.

LA PLASTIQUE ANTROPOMORPHIQUE EN TERRE GLAISE CUIE DE (LA CIVILISATION DU TYPÉ GUMELNIŢA) DE GEANGOIEŞTI.

— Résumé —

Dans cet article, l'auteur se propose de nous présenter les types représentatifs des figurines qui prennent de formes humaines, appartenant à la collection de plastique anthropomorphique en terre glaise cuite, du département de Dimboviţa.

C'est un article — catalogue plutôt qu'une étude approfondie, l'ensemble n'étant pas encore bien connu. Les fouilles qui les ont découverts ont été effectuées près du village Geangoieşti. Toutes ces représentations plastiques humaines sont féminines.

Il s'agit des divinités qui prennent des formes humaines, la divinité-mère surtout, caractéristique à l'époque du néo-énéolithique de l'Asie Antérieure.

On y distingue une classification établie suivant le degré du perfectionnement de la technique du travail : a) des figurines qui esquissent seulement le corps humain b) des figurines dont la forme est plus près de la réalité c) des figurines assises d) des figurines debout.

Il y a surtout de nombreux exemplaires de figurines qui se tiennent debout : à la robe cloche, dont le corps est plat, dont la forme de la partie inférieure du corps est à peu près un cylindre et enfin des figurines dont le corps a été représenté d'une manière réaliste, ayant précisées toutes les parties essentielles du corps. Les figurines représentées assises peuvent être divisées, elles-aussi, en trois groupes selon la position de leurs bras : a) figurines dont les bras reposent sur leur ventre b) dont les bras sont élevés en l'air c) dont les bras sont étendus horizontalement.

³⁸ Vezi descrierea de la pagina 3

³⁹ Vezi descrierea de la pagina 4

⁴⁰ Vezi descrierea de la pagina 6

⁴¹ Vezi descrierea de la pagina 7.

⁴² Vezi descrierea de la pagina 7

⁴³ V. Dumitrescu — Aşezarea neolitică tîrzie de la Căscioarele în SCIV, Tomul 16, Nr. 2, 1965, pag. 228